

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U005417

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 08-10-2026

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Пустова Світлана Олександрівна

2. Svitlana O. Pustova

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-3768-2397

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 011

Назва наукової спеціальності: Освітні, педагогічні науки

Галузь / галузі знань: освіта

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Освітні, педагогічні науки

Дата захисту: 30-10-2026

Спеціальність за освітою: Екологія та охорона навколишнього середовища

Місце роботи здобувача: Національний природний парк "Голосіївський"

Код за ЄДРПОУ: 35620372

Місцезнаходження: вул. Митрополита Василя Липківського, Київ, 03035, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство економіки, довкілля та сільського господарства України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 17175

Повне найменування юридичної особи: Національний університет біоресурсів і природокористування України

Код за ЄДРПОУ: 00493706

Місцезнаходження: вул. Героїв Оборони, Київ, 03041, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національний університет біоресурсів і природокористування України

Код за ЄДРПОУ: 00493706

Місцезнаходження: вул. Героїв Оборони, Київ, 03041, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 81.79.11.23, 87.03

Тема дисертації:

1. Формування екологічних цінностей у студентів соціономічних професій
2. Formation of Environmental Values in Students of Socionomic Professions

Реферат/анотація:

1. Мета дослідження полягає в теоретичному обґрунтуванні та експериментальній перевірці педагогічних умов формування екологічних цінностей у студентів соціономічних професій. Уточнено понятійно-категоріальний апарат дослідження, а саме сутність понять «екологічні цінності», «екологічна свідомість», «екологічна компетентність», «екологічна освіта», «екологічна культура», «екологічна відповідальність», «екологічна поведінка»; схарактеризовано структуру екологічних цінностей студентів соціономічних професій. Екологічні цінності розглядаються як система усвідомлених ціннісних орієнтацій особистості, які визначають її ставлення до природи як цілісної, унікальної та самоцінної системи. Екологічні цінності студентів соціономічних професій – інтегративне особистісно-професійне утворення, яке відображає усвідомлене ставлення майбутнього фахівця до навколишнього середовища, ґрунтується на визнанні принципів сталого розвитку та особистої відповідальності за результати взаємодії суспільства і довкілля,

виявляється в готовності здійснювати професійну діяльність на засадах екологічно доцільної поведінки. Структуру екологічних цінностей студентів соціономічних професій розглядаємо як єдність взаємопов'язаних компонентів: ціннісно-мотиваційного, когнітивного, діяльнісного, рефлексивного. Формування екологічних цінностей у студентів соціономічних професій трактуємо як цілеспрямований і організований процес впливу на особистість, спрямований на засвоєння екологічних знань, усвідомлення цінності природи та гармонійної взаємодії людини з довкіллям, розвиток екологічного мислення, відповідального ставлення до навколишнього середовища й готовності реалізовувати екологічно доцільну поведінку та професійну діяльність відповідно до принципів сталого розвитку. Конкретизовано критерії, показники, схарактеризовано рівні сформованості екологічних цінностей у студентів соціономічних професій. Згідно з визначеними компонентами структури екологічних цінностей у студентів соціономічних професій було виділено такі критерії: ціннісномотиваційний, когнітивний, діяльнісний, рефлексивний, до кожного з яких дібрано показники з метою використання для діагностики рівня сформованості екологічних цінностей у студентів соціономічних професій. У результаті проведеного дослідження було виділено три рівні сформованості екологічних цінностей у студентів соціономічних професій: низький, середній і високий. Визначено та обґрунтовано педагогічні умови формування екологічних цінностей у студентів соціономічних професій: спрямованість змісту освітнього процесу на формування екологічних цінностей у студентів соціономічних професій; залучення студентів до практичної природоохоронної та волонтерської діяльності; створення екологічно орієнтованого освітнього середовища з урахуванням принципів аксіопедагогіки; розвиток екологічного мислення та особистісної відповідальності студентів за стан довкілля. Розроблено структурно-функціональну модель формування екологічних цінностей у студентів соціономічних професій. Модель складається з концептуального та діагностувального блоків. Здійснено експериментальну перевірку дієвості визначених педагогічних умов формування екологічних цінностей у студентів соціономічних професій на базі Національного університету біоресурсів і природокористування України. Результати формувального експерименту підтвердили ефективність визначених педагогічних умов формування екологічних цінностей у студентів соціономічних професій. Кількість студентів із низьким рівнем розвитку структурних компонентів екологічних цінностей до кінця експерименту в контрольній групі зменшилася в середньому на 2,7%, в експериментальній – на 24,35%. Кількість студентів із середнім рівнем збільшилася в ЕГ на 17,94%, в КГ на 1,35%; з високим рівнем збільшилася в ЕГ на 6,41% й у КГ 1,35%. У контрольній групі спостерігаються лише помірні зрушення, що мають природний характер, тоді як в ЕГ – чітко простежується результативність цілеспрямованого педагогічного впливу.

2. The purpose of the study is to provide a theoretical justification and experimentally verify the pedagogical conditions for the formation of environmental values in students of socioeconomic professions. The conceptual and categorical framework of the study has been refined, including the clarification of the essence of the concepts of «environmental values», «environmental awareness», «environmental competence», «environmental education», «environmental culture», «environmental responsibility», and «environmental behavior». In addition, the structural components of environmental values in students of socioeconomic professions have been characterized. Environmental values are understood as a system of consciously formed value orientations that determine an individual's attitude toward nature as an integral, unique, and intrinsically valuable system. Environmental values of students of socioeconomic professions are defined as an integrative personal and professional construct that reflects a future specialist's conscious attitude toward nature and the environment. They are grounded in the recognition of the principles of sustainable development and personal responsibility for the outcomes of interactions between society and the environment, and are manifested in a willingness to carry out professional activities based on the principles of environmentally responsible behavior. The structure of environmental values of students of socioeconomic professions is considered as a unity of interrelated components: value-motivational component, cognitive component, behavioral (activity-based) component, reflective component. The formation of environmental values in students of socioeconomic professions is understood as a purposeful and systematically organized educational process aimed at shaping the individual through the acquisition of environmental knowledge, the recognition of the intrinsic value of nature and the harmonious relationship between humans and

the environment, the development of environmental thinking, a responsible attitude toward the environment, and the readiness to demonstrate environmentally responsible behavior and carry out professional activities in accordance with the principles of sustainable development. The criteria, indicators, and levels of the formation of environmental values in students of socio-economic professions have been specified and characterized. In accordance with the identified structural components of environmental values, the following assessment criteria were distinguished: value-motivational, cognitive, behavioral (activity-based), and reflective. For each criterion, a set of indicators was developed to diagnose the level of environmental values formation in students of socio-economic professions. Based on the results of the study, three levels of environmental values formation were identified: low, medium, and high. These levels reflect the degree to which students have developed environmental knowledge, value orientations, environmentally responsible behavior, and reflective awareness regarding their interaction with the environment. A structural and functional model for the formation of environmental values in students of socio-economic professions has been developed. The model consists of three interrelated blocks: the conceptual block and the diagnostic block. The effectiveness of the identified pedagogical conditions for the formation of environmental values in students of socio-economic professions was experimentally verified at the National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine. The results of the formative experiment confirmed the effectiveness of the proposed pedagogical conditions for the formation of environmental values in students of socio-economic professions. By the end of the experiment, the proportion of students with a low level of development of the structural components of environmental values had decreased by an average of 2.7% in the control group (CG) and by 24.35% in the experimental group. The proportion of students with a medium level increased by 17.94% in the EG and by 1.35% in the CG, while the proportion of students with a high level increased by 6.41% in the EG and 1.35% in the CG.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Рациональне природокористування

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- Пустова С. О. Відвідування природоохоронних територій як освітній захід формування екологічних цінностей у студентів. Мистецька освіта та розвиток творчої особистості. 2024. № 4. С. 94–98.
- Пустова С., Тушко К. Визначення педагогічних умов формування екологічних цінностей у студентів соціономічних професій. Збірник наукових праць Національної академії Державної прикордонної служби України. Серія: Педагогічні науки. 2025. Т. 39. № 4. С. 134–153.
- Пустова С. О., Діденко І. А., Бондар Ю. О., Марченко О. А. Формування екологічних цінностей здобувачів освіти в контексті сталого розвитку засобами активних методів навчання. Природнича освіта та наука. 2025. № 6. С. 34–38.
- Пустова С. О. Історичні аспекти формування екологічних цінностей у студентів соціономічних професій. Наукові інновації та передові технології. 2025. № 12 (52). С. 2153–2162.
- Пустова С. О. Модель формування екологічних цінностей у студентів соціономічних професій. Наука і техніка сьогодні. 2026. № 3 (57).
- Пустова С. О. Критерії, показники та рівні сформованості екологічних цінностей у студентів соціономічних професій. Перспективи та інновації науки. 2026. № 3 (61). С. 1144–1156.
- Пустова С. О. Аналіз результатів експериментального дослідження формування екологічних цінностей у студентів соціономічних професій. Суспільство та національні інтереси. 2026. № 5 (25). С. 863–872.
- Pustova S. Application of Portfolio Technology for Forming Environmental Values of Students of Socio-Economic Professions. Vědaa perspektivy. 2026. № 3 (58). P. 49–55.

- Боголюбов В. М., Пустова С. О. Проблеми імплементації освіти для сталого розвитку в систему освіти України. Екологія–2017: VI-й Всеукраїнський з'їзд екологів з міжнародною участю, м. Вінниця, 25–27 вересня 2019 року: тези доповіді. Вінниця, 2019. С. 197.
- Пустова С. О., Крижановська О. Т. Формування екологічної свідомості серед відвідувачів парків (на прикладі національного природного парку «Голосіївський»). Дністерські читання: Міжнародна конференція Дністровського регіонального ландшафтного парку, м. Тлумач, 18 жовтня 2024 року: тези доповіді. Тлумач, 2024. С. 207–210.
- Пустова С. О., Бондар Ю. О. Екскурсії екостежками як спосіб формування екологічної свідомості студентів. Екологічно сталий розвиток урбосистем: виклики та рішення в контексті євроінтеграції України: Всеукраїнська науково-практична інтернет-конференція, м. Харків, 5–6 листопада 2024 року: тези доповіді, Харків, 2024. С. 222.
- Pustova S., Miroshnichenko V. The Main Factors of the Development of Environmental Values Among Students of Higher Educational Institutions. Dialogue between cultures: values, principles, perspectives: Proceedings of the International Scientific Conference, Ostroh, November 8, 2024: Conference Paper. Ostroh, 2024. P. 176.
- Пустова С., Устименко І., Крижановська О. Роль парків у формуванні освітньо-культурного простору для розвитку екологічної свідомості відвідувачів. Лісовирощування: історична інноваційна діяльність у галузі лісового господарства: II Всеукраїнська науково-практична конференція до 205-річчя з дня народження В. Є. Фон Граффа, м. Овруч-м. Малин, 08 листопада 2024 року: тези доповіді, Овруч-Малин, 2024. С. 141.
- Пустова С., Устименко І., Крижановська О. Національний природний парк «Голосіївський» – унікальний природний і освітній осередок столиці. Лісівнича освіта і наука: стан, проблеми та перспективи розвитку: VII Міжнародна науково-практична інтернет-конференція, м. Ломжа-Малин, 21 березня 2025 року: тези доповіді. Малин-Ломжа, 2025. Ч. 2. С. 157–160.
- Пустова С. О. Педагогічні інновації у сфері екологічної освіти: кейс конкурс у «Урок з екологічного маркування». Міждисциплінарні підходи та педагогічна майстерність у підготовці здобувачів вищої освіти та підвищенні кваліфікації персоналу: Міжнародна науково-практична конференція, м. Чернігів, 28 березня 2025 року: тези доповіді, Чернігів, 2025. С. 382.
- Мірошніченко В., Пустова С. Роль міжнародної комунікації у формуванні екологічних цінностей серед студентів соціономічних професій. Міжнародна і міжкультурна комунікація у формуванні іміджу України: стратегії розвитку: Міжнародна науково-практична конференція, м. Київ, 01 травня 2025 року: тези доповіді, Київ, 2025. С. 105.
- Pustova S. Formation of the Foundations of Environmental Awareness. The History of Education Forsustainable Development in the Works of Global Scholars: International Conference, Mykolaiv, June 5–7, 2025: Conference Paper, Mykolaiv, 2025. P. 100.
- Пустова С. О., Мірошніченко В. І. Методика формування екологічної культури студентів в умовах війни. Актуальні проблеми сучасної науки та освіти: XV Міжнародна науково-практична конференція, м. Львів, 29–30 липня 2025 року: тези доповіді, Львів, 2025. С. 96.
- Пустова С., Мірошніченко В. Природно-заповідні території як навчально-практична платформа формування екологічної свідомості студентів. Осінні читання освітян. Освіта під час війни: актуальні аспекти, ефективні форми та безпечний простір: I Всеукраїнська науково-практична конференція, м. Чернігів, 30 жовтня 2025 року: тези доповіді, Чернігів, 2025. С. 320.
- Пустова С. Формування екологічних цінностей студентів соціономічних професій у контексті європейських освітніх практик. Освіта України в умовах війни та повоєнної відбудови: глобальні тенденції та національні виклики: Міжнародна науково-практична конференція, м. Київ, 26 травня, 2026 року: тези доповіді. Київ, 2026. С. 233.
- Pustova S.O., Tushko K. Yu., Miroshnichenko V. I., Volobuiev V. V., Torichnyi V. O. Ecolabelling: A Step Toward Environmental Safety and Efficient Natural Resource Use. Moderní aspekty vědy: LIX. Díl mezinárodní

kolektivní monografie. Česká Republika, 2025. P. 120–129.

- Пустова С. О., Бондар Ю. О., Діденко І. А., Марченко О. А. Інтеграція екологічної освіти у фахову підготовку студентів спеціальності «Садово-паркове господарство». Природнича освіта та наука. 2025. № 2. С. 59–65.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість: поліпшення стану навколишнього середовища; підвищення якості професійної підготовки майбутніх фахівців соціономічних професій; сприяння сталому розвитку суспільства, збереженню довкілля та підвищенню якості життя; розвиток екологічної відповідальності суспільства

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0115U003561

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Мірошніченко Валентина Іванівна

2. Valentyna I. Miroshnichenko

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-3931-0888

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет біоресурсів і природокористування України

Код за ЄДРПОУ: 00493706

Місцезнаходження: вул. Героїв Оборони, Київ, 03041, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Пономарьова Галина Федорівна

2. Halyna F. Ponomarova

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-8585-9740

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Комунальний заклад "Харківська гуманітарно-педагогічна академія" Харківської обласної ради

Код за ЄДРПОУ: 02125591

Місцезнаходження: провулок Руставелі, Харків, Харківський р-н., 61001, Україна

Форма власності: Комунальна

Сфера управління: Держадміністрація

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Чичук Антоніна Петрівна

2. Antonina P. Chychuk

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-9982-3634

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці ІІ

Код за ЄДРПОУ: 22112656

Місцезнаходження: площа Кошута, Берегове, Берегівський р-н., 90202, Україна

Форма власності: Приватна/недержавна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Совгіра Світлана Василівна

2. Svitlana V. Sovhira

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-8742-7773

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

Код за ЄДРПОУ: 02125639

Місцезнаходження: вул. Садова, Умань, Уманський р-н., 20300, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Савицька Інна Миколаївна

2. Inna M. Savytska

Кваліфікація: к. філос. н., доц., 09.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-3795-0427

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет біоресурсів і природокористування України

Код за ЄДРПОУ: 00493706

Місцезнаходження: вул. Героїв Оборони, Київ, 03041, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Васюк Оксана Вікторівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Васюк Оксана Вікторівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Боярчук Сергій Васильович

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна